

Välkommen till Nestors Senior-råd

10 mars 2023

Agenda

- Välkomna och presentationsrunda
- Minnesanteckningar från föregående möte, deltagarlista
- Presentation verksamhetsberättelse 2022 och verksamhetsplan 2023
- Diskussion – Ta fram underlag för Senior-rådets uppdrag, roll i styrning, planering och genomförande av aktiviteter
- Diskussion – potential för att stärka Delaktighet, förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst
- Aktuellt från Nestor och övrigt
- Lunch & Presentation av ny rapport – Äldre som användare av kommuners digitala information och tjänster (Karin Högstedt och Sara Cederbom)

Nestors...

verksamhetsberättelse 2022
Verksamhetsplan 2023

Uppdrag och inriktning

Det övergripande uppdraget för Nestor FoU-center är att genom praktisk forskning och utveckling inom äldreområdet bidra till en utveckling som höjer kvalitén inom vård och omsorg för äldre, det praktiska arbetets kvalitet och effektivitet samt personalens kompetens inom äldreområdet.

Nestors arbete ska utgå från ett flervetenskapligt synsätt, bästa tillgängliga kunskap, huvudmännens gemensamma uppdrag, mål och riktlinjer samt de äldres och anhörigas behov och intressen. Vidare ska arbetet ha en hög grad av medverkan och inflytande från de berörda äldre, personal och chefer på olika nivåer i organisationerna. I uppdraget ingår att samverka aktivt med brukarorganisationer, universitet och högskolor samt andra aktörer och FoU-enheter.

Verksamhetsidé

Vara en länk mellan forskning och praktik och en motor för lärande och verksamhetsutveckling i vård och omsorg.

Vi stödjer samverkan mellan kommun och region, omsätter kunskap i handling och bidrar med kritisk reflektion.

Nestors tjänster & erbjudande

Forskning och utveckling

Förmedla ny kunskap från forskning och nationella direktiv/rekommendationer

Producera ny kunskap – genom forskningsstudier, kartläggningar, utvecklingsarbeten

Omsätta kunskap så att den blir praktisk användbar i fortsatt utveckling av verksamheter.

Kompetensutveckling, kunskap & erfarenhetsutbyten

Kompetensutveckling för personal som del av utvecklingsprojekt eller som fristående utbildningsinsatser.

Nestorcafé, chefsmorgon, seminarier, föreläsningar

Publikationer i form av rapporter, film, andra material

Strukturerad verksamhetsuppföljning

Stöd till verksamheterna i systematiskt förbättringsarbete, hållbar implementering och att arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet

Metod- och processtöd i t ex riskanalys, uppföljning, utvärdering

Projekt - Sammanhållen vård och omsorg

År 2022

- Samverkansarena: Fyra Mötesplatser för lokal samverkan
- Samverkan kring personer över 65 år med psykiatrisk- och/eller missbruksproblematik. Intern rapport
- Samverkan kring personer över 65 år med psykiatrisk- och/eller missbruksproblematik. FoU-rapport

Länsgemensamma forskningsprojekt (Forte) med övriga Äldre FoU:er i Sthlm

- SAMSAS: Samskapad samverkan för att förebygga försämrad hälsa hos äldre.
- STEG: Om egenvårdsintyg och samverkan

År 2023

- Samverkansarena: Fyra Mötesplatser för lokal samverkan
- Samverkan kring personer över 65 år med psykiatrisk- och/eller missbruksproblematik. FoU-rapport

Länsgemensamma forskningsprojekt (Forte) med övriga Äldre FoU:er i Sthlm

- SAMSAS: Samskapad samverkan för att förebygga försämrad hälsa hos äldre.
- STEG: Om egenvårdsintyg och samverkan
- Planeringsbidrag: Utvärdering av omställning till God och Nära vård

Projekt Hälsosamt och gott åldrande i samhället

År 2022

- Kunskap i hemtjänst - Lärande i skuggan av en pandemi. FoU-rapport.
- Hemtjänstens arbete för äldres hälsa
- Hälsa- och sjukvård på särskilt boende. Del 2. En intervjustudie
- Kommuners digitala tjänster, del 3. En intervjustudie

År 2023

- Kommuners digitala tjänster,
 - Äldre som användare av ...del 3. FoU-rapport.
 - Tvärorganisatoriska workshops ta till sig och omsätta resultaten från del 1-3.
- Hälsa- och sjukvård på särskilt boende.
 - Del 2. FoU-rapport
 - Del 3. Proaktiv hälsa- och sjukvård på säbo. Utvecklingsarbete
- Hemtjänstens arbete för äldres hälsa

Projekt Strukturerad verksamhetsutveckling

År 2022

- Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete – 1 vetenskaplig artikel publicerad
- Förutsättningar att arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet i socialtjänsten – FoU-rapport.
- Seminarserie om anhörigstöd – avslutning och uppföljning efter 10 mån
- Seminarserie om uppföljning och utvärdering av förebyggande insatser i Huddinge
- Processtöd ISU med fokus på fallprevention
- Revidering av fallutbildning
- Handbok Rigga för samverkan

År 2023

- Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete – vetenskaplig – 1 vetenskaplig artikel. Avslut
- Processtöd ISU med fokus på fallprevention – del 2 + uppstart nya.
- Seminarserie om uppföljning och utvärdering
- Utvärdering av webbutbildningar
- Stöd i att förstå och omsätta vad ny socialtjänstlag, äldreomsorgslag, vetenskap och beprövad erfarenhet, kunskapsstyrning kommer att innebära för verksamheterna
- **Seminarieserie – stöd i nutritionsarbetet utifrån Socialstyrelsens vägledning**
- **Ev revidering av webbutbildning social dokumentation**

Föreläsningar

År 2022

- Minska risken för fall med koll på läkemedel
Kommuners information och digitala tjänster
- För en god och jämlik hälso och sjukvård på säbo
- Att förebygga och behandla undernäring
- Hållbart förbättringsarbete i äldreomsorgen
grundat i omsorgspersonalen och brukarnas
delaktighet och lärande
- Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag,
Anhörigstöd ett utvecklingsområde
- Hållbar implementering av IBIC
- Begrepp i rörelse – VBE, EBP & kunskapsstyrning
- Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete

År 2023

- Smärta
- Psykisk ohälsa
- Att förebygga och behandla undernäring
- Åldersim

Nestors löpande aktiviteter

- Nestorcafé
- Chefsmorgon
- Nätverk – under utredning
 - Arbetsterapeuter/fysioterapeuter,
 - Verksamhetsutvecklare
- Dialogforum *Utmaningar vid digitalisering i socialtjänsten* (arrangeras med FoU i sthlm)
- Webbutbildningar: Social dokumentation, Minska risken för fall, Lex Sarah
Biståndshandläggare – ny i yrket, Våga fråga- våga se: om psykisk ohälsa

* Översyn/Under 2023 fatta beslut om fortsatt inriktning för nätverket

Publikationer

2022

2023

- Äldre som användare av kommunernas information och digitala tjänster
- Hälso- och sjukvård på särskilt boende. Del 2. FoU-apport
- Samverkan kring personer över 65 år med psykiatrisk- och/eller missbruksproblematik. FoU-rapport
- ISU...

2 artiklar i Äldre i centrum (Smärta; Vetenskap och beprövad erfarenhet; 1 vetenskaplig artikel

Strategisk information och kommunikation – Tillgängliggöra kunskap för bästa nytta!

Senior-rådets

roll i styrning, planering och genomförande av Nestors aktiviteter

Organisation för styrning av Nestor

- Styrgrupp
- FoU-råd
- Seniorråd
- Nestors arbetsgrupp

-
- Projektgrupper, arbetsgrupper
 - Nätverk
 - Verksamhetsutvecklare
 - Fysioterapeuter/arbetsterapeuter

Förslag om seniorrådets uppdrag

Senior-rådet är ett rådgivande organ som med sin återkoppling till Nestor ska bidra till att Nestor antar uppdrag som är relevanta för målgruppen samt bistå med ett seniort perspektiv. Seniorrådet har inte någon beslutsfattande roll, utan bidrar till att ge goda underlag för beslut i Nestors styrgrupp. Senior-rådet träffas 4ggr/år. FoU-chef är föredragande.

Varje kommuns pensionärsråd, inom Nestors ägarområde, väljer två representanter och två suppleanter till seniorrådet. Regionens seniorråd har möjlighet att välja tre ordinarie och tre suppleanter. För att Nestor ska kunna ha ett kontinuerligt stöd utses även ersättare för ordinarie Senior-rådsrepresentant.

Representanterna i rådet är personer från de lokala pensionärsråden som ska ha möjlighet att bidra till Nestors verksamhet i möjligaste mån med följande:

- Informera från sitt KPR: utmaningar, kommande aktiviteter och projekt
- Bidra med uppdragsidéer till Nestor samt tankar om hur vården och omsorgen om äldre kan förbättras, mer generellt
- I Senior-rådet ge Nestor återkoppling på projekt- och aktivitetsförslag presenterade av Nestor genom kritisk granskning, konstruktiv kritik och idéer
- I Senior-rådet diskutera konkreta frågor och i förekommande fall bistå med vägledning och kontakter till representerade brukarorganisationer under utformningen av projekt
- Informera om Nestors aktiviteter i de kommunala pensionärsrådet

Tre viktiga delar

- 1. Input** till Nestoridéer om nya projekt/aktiviteter
- 2. Återkoppling** på Nestors projekt och aktiviteter
- 3. Information och spridning** om Nestors arbete, våra rapporter/resultat, events

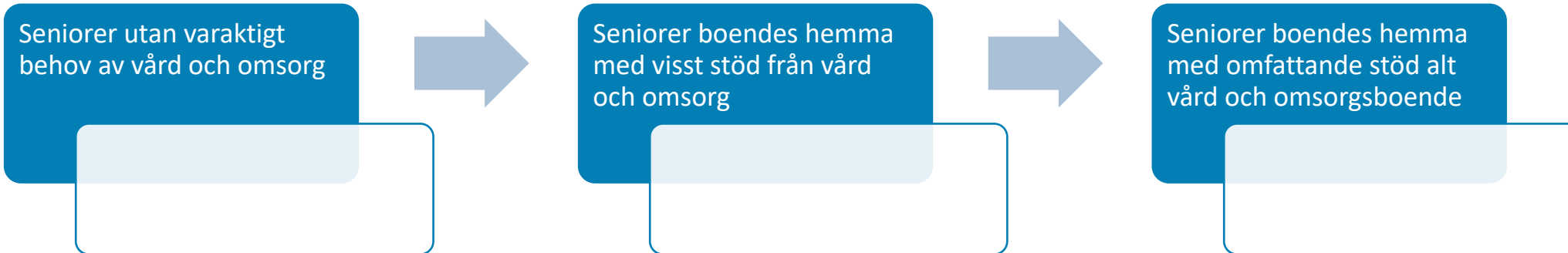
- Att diskutera:

- *Hur arbetar ni idag med dessa delar?*
- *Vad fungerar bra?*
- *Vad fungerar mindre bra?*
- *Hur skulle man behöva förändra för att det ska fungera bättre?*

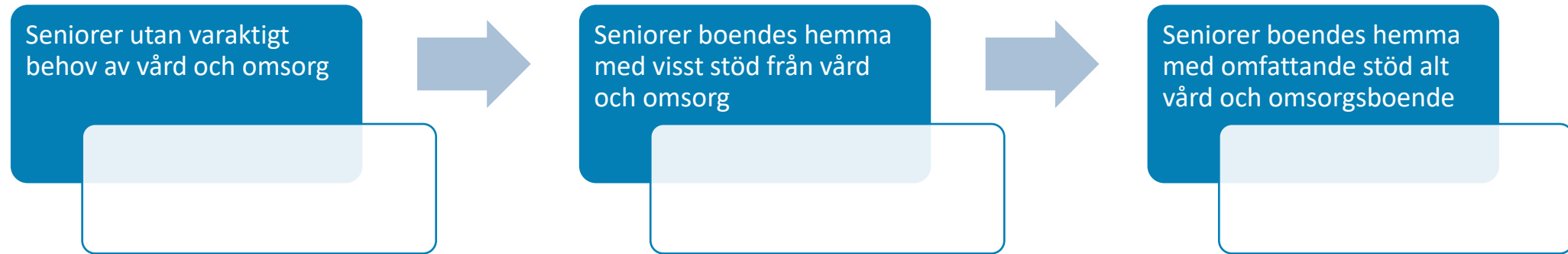
DISKUSSION OM

Seniorrådets tankar om hur vården och omsorgen om äldre kan förbättras utifrån ledande värderingar i Ny socialtjänstlag om delaktighet, förebyggande och en kunskapsbaserad socialtjänst

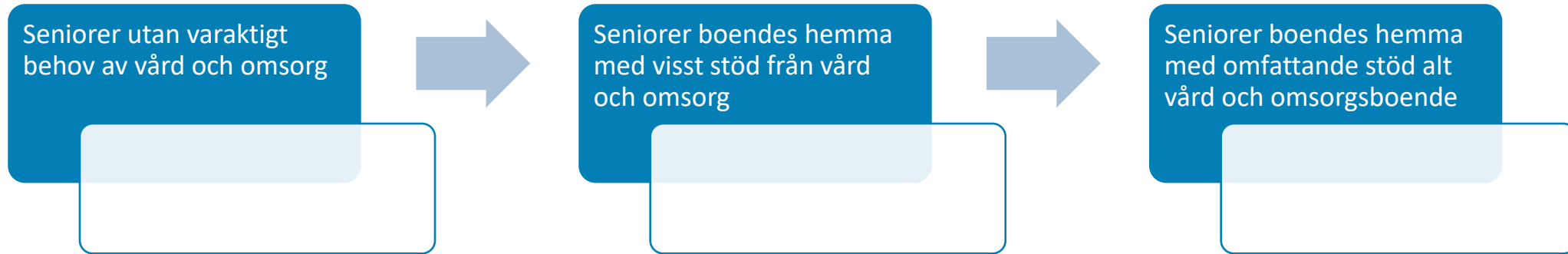
Hur kan seniorers delaktighet främjas och i vad?

Förebyggande insatser för att främja seniorers hälsa – vad och på vilket sätt?

En kunskapsbaserad socialtjänst – behov av kompetens och forskning?

Aktuellt från Nestor

- Nya FoU-rapporter på gång
 - Äldre som användare av kommunernas digitala tjänster (publicerad)
 - Hälso- och sjukvård på säbo del 2.
 - Samverkan kring personer över 65 år med psykiatrisk- och/eller missbruksproblematik. FoU-rapport
- Vårens Chefsmorgnar
- Nestorcafé 19 april – ålderism
- Föreläsningar under våren
- Digital seniorföreläsning om smärta ”Ska det behöva göra ont att bli gammal?” den 7 sept kl 13.30-15.

Övrigt

- Gemensam workshop med Styrgrupp, FoU-råd och seniorråd till hösten
- Nästa möte: fre 2 juni
- Nestor 20 år kommer firas i slutet på november.

Äldre som användare av kommuners digitala tjänster – del 3 Användarnas perspektiv

Utan vetenskap – inget användande”

Sara Cederbom
Karin Högstedt
2023-03-10

Projektet: Äldre som användare av kommunens digitala tjänster

Samhället blir mer digitaliserat och myndigheter, kommuner, företag vill att vi i första hand ska söka information/använda oss av digitala tjänster.

En grupp som identifierats kan ha svårare att vara digitala är äldre personer exempelvis på grund av funktionsförmåga, kognitiv svikt, osäkerhet/okunskap om hur använda internet.

Oron för digitalt utanförskap lyftes av Nestors Seniorråd.

Med inspiration av ovanstående startade projektet.

Projektet i sin helhet:

- Kartläggning hemsidor och litteratur – del 1
- Intervju kommunmedarbetare – del 2
- Intervju äldre användare – del 3

https://www.nestorfou.se/nestor_projekt/kommunens-digitala-tjanster/

Del 3 – Användarnas perspektiv

Syfte: Studiens syfte var att beskriva äldres erfarenheter och uppfattningar om kommunala digitala tjänster samt internet generellt, och hur de ser på sin medverkan i utveckling av dessa tjänster.

Hur gjorde vi?

4 fokusgruppsintervjuer genomfördes i 4 olika kommuner, med totalt 23 deltagare. Medelålder 74.5 år.

Under intervjun gick vi igenom kommunens webbplats och tittade på några utvalda digitala tjänster såsom; låna bok, prenumerera på nyhetsbrev, finna senioraktiviteter, planritningar. Deltagarna samtalande om sin syn på webbplatsen utformning, om det var lätt att finna det man sökte, använda sig av funktioner och tjänsterna etc.

Utöver webbplatsen användes intervjuguide och enkät för att samtala och fånga deltagarnas erfarenheter och uppfattningar.

Resultat

Framkomna kategorier:

Att vara digital är en del av vardagen

- *Ärenden, verktyg och syften*
- *Känslan inför det digitala - motivation och tilltro till sin egen förmåga*

Utan vetskap – inget användande

- *Att veta om och känna sig tilltalad*
- *Att vara i händerna på kommunen – det ligger i kommunens händer*
- *Att nyttja användarnas erfarenheter är upp till kommunen*

Resultat – en sammanfattning

- Merparten använde internet dagligen men med stor variation av kännedom/hur ofta de använde sig av kommunens webbplats och digitala tjänster.
- Deltagarna upplevde att de på sätt och vis var tvingade av samhället att vara eller bli digitala men gav också en känsla av frihet att kunna söka information/utföra ärenden när man själv ville. Tekniken medförde kostnader men underlättade också med gemensamma digitala lösningar med närstående, exvis ha kontakt via internet (messenger, whatsapp etc).
- Ju mer internetvan de kände sig, desto tryggare kände man sig att använda sig av internet för att söka information och använda tjänster.
- Webbplatserna uppfattades som både välkänd/okänd, tydlig/rörig, svårt att orientera sig och att den inte vände sig till seniorer som målgrupp vilket följande citat speglar;

”Äldreomsorg”, är inte det lite långsökt? Man förknippar inte det med friska pensionärer!” [Om rubrik på kommunens webbplats]

Seniorerna tips om webbplatsen

- Tydlig hemknapp
- Tydlig sökruta
- Karta över webbplatsen
- Tydlig text om hur förstora text eller få text uppläst
- Större text på underrubriker
- Kontrastfärger
- Symboler
- Tydligare ingång för aktiviteter riktat till seniorer
- ”Tipsknapp” – förslagslåda där kommunen kan ta emot tips

Resultatet – kommunens uppdrag

- Deltagarna ansåg att kommunen har ett tydligt utbildningsansvar och ska kunna erbjuda support som digital fixare. Det kändes som en trygghet och säkerhet att just kommunen stod för detta.
- Kommunen behövde generellt öka kännedomen och kunskap om webbplatsen och de digitala tjänsterna. Samtidigt behöver andra lösningar också erbjudas eller alltid finnas, som att kunna ringa, besöka servicecenter, få skriftlig information etc.
- Deltagarna hade svårt att se sin egen roll i att bidra till utveckling av exempelvis webbplatsen och hade även svårt se framtida behov av digitala tjänster.
- Deltagarna ansåg att det är kommunens ansvar att efterfråga vad de tycker som användare av kommunens digitala tjänster och att motivera fler äldre att blir ”digitala”, vilket följande citat speglar;

”Ja, men det är självbevarelsedrift [för kommunen] kan man säga. Dom ser i förlängningen om att vi inte gör det här - en grupp människor som är helt utanför. ”Vi [kommunen] försöker locka in dom” och då gäller det att göra det på ett så bra sätt som det går.”

Konklusion – projektet i sin helhet

Insats på individ-/gruppnivå

- Seniorer behöver stöd till att bli tryggare i sin digitala kunskap (utbildning, support, låna digital utrustning)
- Kommunen behöver kunna bidra till ekonomiska förutsättning för att nyttja digital teknik i vardagen
- Kommunen behöver öka kunskap/kännedom och göra reklam för sin webbplats/digitala tjänster

Insats på verksamhetsnivå

- Utveckla webbplatsen att tilltala seniorer som användare
- Tillgängliggör webbplatsen utifrån seniorers behov
- Ta vara på och nyttja medarbetares och äldres erfarenheter för att forma och utveckla webbplatsen och digitala tjänster